Lietas arhīva Nr. A42-00577-20/5
ECLI:LV:ADRJRIT:2020:0619.A420224019.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2020.gada 19.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Aija Tauriņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA /Nosaukums A/ pieteikuma par Valsts ieņēmuma dienesta ģenerāldirektores 2019.gada 12.jūnija lēmuma Nr.30.3-22.11/2793 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas pārvaldes direktores 2019.gada 12.aprīļa lēmumu Nr.30.8-12.1/467 (turpmāk – sākotnējais lēmums) SIA /Nosaukums A/ (turpmāk – pieteicēja) piemērota soda nauda 1500 *euro* apmērā par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas likuma (*likuma nosaukums un redakcija, kas spēkā līdz 2019.gada 28.jūnijam*) (turpmāk – Novēršanas likums) 11.[1]panta pirmās daļas 4.punkta, 11.[1]panta piektās daļas, 20.panta pirmās daļas, 22.panta pirmās daļas 2.punkta, 30.panta pirmās daļas 1.punkta un 37.[2]panta pārkāpumu – klientu izpētes pasākumu nedokumentēšanu, klientu darbības un darījumu uzraudzības neveikšanu, informācijas neaktualizēšanu un neziņošanu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam (turpmāk – kontroles dienests) par aizdomīgiem darījumiem.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[2] Ar dienesta 2019.gada 12.jūnija lēmumu Nr.30.3-22.11/2793 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja nav varējusi uzrādīt visus dokumentus saistībā ar SIA /Nosaukums B/ veiktajiem un saņemtajiem maksājumiem, tajā skaitā noslēgtos sadarbības līgumus un citus attaisnojuma dokumentus.

No bankas konta izdrukas redzams, ka SIA /Nosaukums B/ ir veikusi regulārus naudas pārskaitījumus dažādām juridiskajām personām, savukārt lietas materiālos ir konstatējams tikai viens attaisnojuma dokuments (SIA /Nosaukums B/ 2018.gada 15.martā izrakstītais rēķins M1022018), no kura nav iespējams secināt, uz kuru no konta izdrukā norādītajiem darījumiem iesniegtais attaisnojuma dokuments ir attiecināms. Tāpat minēto nav iespējams secināt arī no lietā esošās SIA /Nosaukums B/ apgrozījuma izdrukas.

Attiecīgi nav pamata secināt, ka iesniedzēja būtu iesniegusi pārbaudei visus nepieciešamos dokumentus, kas izskaidrotu un apliecinātu klienta darbības veidu, darījumu būtību un veikto pārskaitījumu mērķi. Pārbaudei iesniegtie klienta SIA /Nosaukums B/ veikto darījumu apliecinošie dokumenti neizskaidro un neapliecina SIA /Nosaukums B/ darījumu būtību un veikto pārskaitījumu mērķi.

Attiecīgi pieteicēja ir pārkāpusi Novēršanas likuma 11.[1]panta pirmās daļas 4.punktā, 20.panta pirmajā daļā un 22.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktās prasības.

[2.2] No pārbaudei iesniegtā SIA /Nosaukums C/ konta pārskata izriet, ka „/Nosaukums D/" veikusi naudas līdzekļu pārskaitījumus uz SIA /Nosaukums C/ norēķinu kontu, pārskaitījumu pamatā norādot „*Payment for invoices/Nosaukums C/17-T-099 for customs brokerage services*".

Savukārt izvērtējot pārbaudei iesniegtos dokumentus secināms, ka pieteicējas iesniegtajā 2017.gada 14.augusta rēķinā Nr.17-221 par summu 101 300 *euro* un 2017.gada 31.augusta rēķinā Nr.17-241 par summu 67 600 *euro* nav norādīts SIA /Nosaukums C/ konta pārskatā norādīto maksājumu pamatojums. Līdz ar to nav iespējams konstatēt iepriekš norādīto rēķinu saistību ar SIA /Nosaukums C/ veiktajiem naudas līdzekļu pārskaitījumiem.

Tāpat pieteicēja nav uzrādījusi līgumu „/Nosaukums E/ 17/14/001 nu 2014.01.03", kurš minēts SIA /Nosaukums C/ veikto pārskaitījumu pamatojumos.

Attiecīgi no pieteicējas pārbaudei iesniegtajiem SIA /Nosaukums C/ veikto darījumu apliecinošiem dokumentiem nav iespējams izsekot darījuma norisei un noteikt veikto naudas līdzekļu pārskaitījumu ekonomisko mērķi un tiesisko pamatojumu.

SIA /Nosaukums C/ bankas kontā veiktās kreditēšanas un debetēšanas operācijas veiktas vienas darba dienas laikā, un tām ir vienādas summas.

Šādi fakti norāda uz to, ka minēto darījumu pazīmes atbilst gan likuma „Par nodokļiem un nodevām" 22.[2]panta trešajā daļā noteiktajai darījuma aizdomīguma pazīmei nodokļu jomā, kā arī Kontroles dienesta aizdomīgu darījumu pazīmju klasifikatoram, t.i., nauda tiek debetēta no konta tūlīt pēc kreditēšanas.

Līdz ar to pieteicēja ir pārkāpusi Novēršanas likuma 30.panta pirmās daļas 1.punktu.

Tā kā pieteicēja attiecībā uz SIA /Nosaukums C/ veiktajiem darījumiem pieteicēja nav veikusi normatīvajiem aktiem atbilstošu uzraudzību, tā pārkāpusi Novēršanas likuma 11.[1]panta pirmās daļas 4.punktā, 20.panta pirmās daļas 2.punkta, 22.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktās prasības.

[2.3] Atbilstoši Novēršanas likuma 37.[2]pantam likuma subjektam ir ne tikai jāpārliecinās par klienta patiesā labuma guvēju, bet arī tas jādokumentē.

Pieteicēja, uzsākot darījuma attiecības ar saviem klientiem, nav dokumentējusi savu klientu patiesā labuma guvēja noskaidrošanas veidu, jo dati ar Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmu ir salīdzināti tikai 2018.gada 15.janvārī. SIA /Nosaukums F/ izpētes anketā ieraksts par datu pārbaudi

Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmā vispār nav veikts.

Ieraksts klientu izpētes anketās „15/01/2018 dati pārbaudīti UR. Bez izmaiņām" nav uzskatāms par tādu, kurš ļauj precīzi konstatēt, kurā no Novēršanas likuma 18.panta trešajā daļā norādītajiem veidiem pieteicēja ir noskaidrojusi klienta patiesā labuma guvēju.

Pieteicējas klientu izpildes anketās nav norādīti klientu patieso labuma guvēju dzimšanas datums, mēnesis un gads, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts institūcija, kas dokumentu izdevusi.

Ņemot vērā, ka pieteicējas klientu anketās nav dokumentēta tās klientu patiesā labuma guvēju padziļināta izpēte vai pievienoti dokumenti, kas uz to norādītu, kā arī to, ka attiecībā uz klientu SIA /Nosaukums B/ pieteicējas rīcībā esošie darījumus apliecinošie dokumenti nenodrošina iespēju izsekot šī pieteicējas klienta veiktajiem darījumiem, secināms, ka nav ievērotas Novēršanas likuma 18.panta otrās daļas 2.punktā noteiktās prasības.

[2.4] Saskaņā ar Novēršanas likuma 30.panta pirmās daļas 1.punktu likuma subjekta pienākums ir nekavējoties ziņot Kontroles dienestam par katru neparastu vai aizdomīgu darījumu. Aizdomīga darījuma pazīmes ir norādītas Kontroles dienesta interneta vietnē. Attiecīgi tas, vai likuma subjekta darījums ir atzīstams par aizdomīgu, nav saistāms ar likuma subjekta subjektīvo vērtējumu par tā aizdomīgumu, bet gan ar Kontroles dienesta noteiktajām aizdomīgo darījuma pazīmēm, kuras konstatējot likuma subjektam ir pienākums par tām ziņot Kontroles dienestam.

[2.5] Lietas materiāli nesatur pierādījumus, kas apliecinātu SIA /Nosaukums C/, /Nosaukums G/un */Nosaukums D/* savstarpējās parādsaistības. Šādus faktus no pieteicējas rīcībā un dienesta amatpersonām iesniegtajiem SIA /Nosaukums C/ darījumus apliecinošiem dokumentiem nav iespējams konstatēt. Līdz ar to secināms, ka pieteicējas rīcībā šāda rakstura dokumentu nav.

Ņemot vērā, ka pieteicējas rīcībā nebija dokumentu par SIA /Nosaukums C/, /Nosaukums G/un /Nosaukums D/ savstarpējām parādsaistībām un to, ka SIA /Nosaukums C/ veica naudas debitēšanu no konta uzreiz pēc tās kreditēšanas, pieteicējai vajadzēja rasties aizdomām par šo darījumu atbilstību aizdomīga darījuma pazīmēm un attiecīgi par to ziņot Kontroles dienestam.

[2.6] Fakts, ka klienta sniegto grāmatvedības dokumentu izpētes rezultātā nav iespējams izsekot šī klienta veiktajiem darījumiem, ir vērtējams kā papildus apstāklis atbilstoši kuram grāmatvedības pakalpojuma sniedzējam ir pamats pievērst uzmanību šī klienta veiktajiem darījumiem. Minētais kopsakarā ar to, ka šis pats klients ir veicis darījumus, kas atbilst aizdomīga darījuma pazīmēm, ir vērtējams kā tāds apstāklis, kas papildus norāda uz šāda darījuma aizdomīgumu.

[2.7] Dienesta amatpersona pieteicējai nosūtīja 2018.gada 12.oktobra vēstuli par pārbaudes veikšanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, kurā lūgts pieteicējai uzrādīt izstrādāto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novērtējuma iekšējās kontroles sistēmu, tai skaitā izstrādātās un dokumentētās attiecīgās politikas un procedūras, kā arī tās ieviešanu apliecinošos dokumentus. Tāpat minētajā vēstulē lūgts sagatavot grāmatvedības dokumentus un reģistrus par periodu no 2017.gada 1.novembra līdz 2018.gada 30.septembrim.

Attiecīgi pieteicējai dots pietiekams laiks dokumentu sagatavošanai un iesniegšanai. Lietas materiāli nesatur pierādījumus pieteicējas apgalvojumam par to, ka tās rīcībā būtu 2014.gadā noslēgtais līgums starp SIA /Nosaukums C/ un */Nosaukums G/*,līdz ar to pieteicējas konkrētā klienta veiktie darījumi nav izsekojami.

[2.8] Iestādei, piemērojot sodu privātpersonai, ir jāizvērtē tā izdarītā pārkāpuma iedarbību uz sabiedrības kopējām interesēm.

Pieteicēja ilgstoši nav veikusi savu klientu darījumu dokumentēšanu un uzraudzību, neskatoties uz to, ka šiem klientiem piemīt augsts riska līmenis noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas jomā.

Ņemot vērā Latvijā pastāvošos riskus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas jomā un to, ka nelegāli iegūtu līdzekļu aprites ierobežošana ir būtiska sastāvdaļa gan drošas finanšu, gan sociālās vides nodrošināšanai Latvijā, nav šaubu, ka klienta veikto darījumu neuzraudzīšana un neziņošana par šo klientu veiktajiem aizdomīgajiem darījumiem, ir uzskatāms par būtisku sabiedrības interešu aizskārumu.

Atbilstoši Novēršanas likuma 77.panta trešās daļas regulējumam peļņa nav vērtējama, kā noteicošais faktors sankcijas apmēra noteikšanai, jo pretējā gadījumā soda naudas uzlikšana par izdarītajiem pārkāpumiem vispār nebūtu iespējama, ja pārkāpējs strādātu bez peļņas.

Attiecīgi pieteicējai uzliktā soda nauda 1500 *euro* apmērā ir lietderīga, atbilstoša izdarīto pārkāpumu raksturam un samērīga ar sabiedrības interesēm.

[2.9] Pieteicējai ir piemērota soda nauda Novēršanas likumā ietvertā regulējuma ietvaros, nevis Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa ietvaros. Attiecīgi pieteicējas izdarītais pārkāpums nav uzskatāms par administratīvo pārkāpumu un konkrētajā situācijā nav piemērojamas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas un nav nepieciešams konstatēt administratīvā pārkāpuma sastāvu.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicēja vērsās administratīvajā tiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikumā izteikti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Dienests neinformēja pieteicēju par administratīvās lietas ierosināšanu. Dienests nav nodrošinājis pieteicējai iespēju piedalīties administratīvajā procesā, sniegt pierādījumus un paskaidrojumus, realizēt citas procesuālās tiesības. Līdz ar to dienests nepareizi konstatēja vairākus būtiskus lietas apstākļus.

[3.2] Dienests kļūdaini interpretē Novēršanas likuma normas tā rezultātā, vaino pieteicēju neesošos pārkāpumos.

[3.3] Saskaņā ar Novēršanas likumu dienestam ir tiesības pieņemt lēmumu par administratīvās lietas ierosināšanu, bet tam nav pienākumu šādu lēmumu pieņemt. Attiecīgi dienestam, domājot par to, vai konkrētajā gadījumā lieta ir ierosināma, ir jāizdara lietderības apsvērumi.

[3.4] Pieteicēja patieso labuma guvēju noskaidrošanai izmanto Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmā esošo informāciju kopsakarā ar sadarbības laikā iegūto informāciju.

Pieteicēja dokumentē no Uzņēmumu reģistra datu bāzēm iegūto informāciju ar klientu reģistrācijas dokumentu – dalībnieku reģistru, statūtu, dibināšanas līgumu u.c. – uzglabāšanu klientu lietās un dokumentē Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmās esošās informācijas pārbaudi un tikšanās reizes ar patiesā labuma guvējiem klientu izpētes anketās.

Pārbaudes laikā tika izprasīti atsevišķu klientu patieso labuma guvēju pasu kopijas, apstiprinājumi par atsevišķu klientu patieso labuma guvēju neesamību Kontroles dienesta uzturētajā tīmekļvietnē. Visi pieprasītie dokumenti tika izsniegti.

Uzglabājot Uzņēmumu reģistra datu bāzēs esošo klientu reģistrācijas dokumentu kopijas, kur redzami uzņēmumu dalībnieki, kopsakarā ar ierakstiem klientu anketās par datu pārbaudi, tiek pilnībā izpildītas Novēršanas likuma prasības attiecībā uz patieso labuma guvēju noskaidrošanas veidu dokumentēšanu.

[3.5] Lai gan saīsinājumam UR patieso labumu guvēju kontekstā ir jābūt saprotamam bez papildu skaidrojumiem, pieteicējai iespēja paskaidrot lietotos apzīmējumus un saīsinājumus bija tikai tad, kad process iestādē bija noslēdzies.

Par to, ka informācijas avots patiešām ir Uzņēmumu reģistrs, ir viegli pārliecināties, salīdzinot klienta anketās norādītos datus ar Uzņēmumu reģistra datu bāzēs esošo informāciju.

Normatīvie akti nereglamentē kārtību, kā Novēršanas likuma subjekti dokumentē klientu patieso labuma guvēju noskaidrošanas veidu. Novēršanas likuma subjektiem ir rīcības brīvība pašiem noteikt dokumentēšanas kārtību.

[3.6] Pieteicēja izstrādāja klientu izpētes anketu formas to pašreizējā redakcijā 2017.gada sākumā. Darījuma attiecības ar visiem pieteicējas

klientiem pastāvējušas pirms pieteicēja sāka vest minētās anketas. Attiecīgi minētie ieraksti anketās nevar apliecināt, ka pieteicēja, uzsākot darījuma attiecības ar saviem klientiem, nav dokumentējusi patiesā labuma guvēju noskaidrošanas veidu, jo darījuma attiecības tika uzsāktas daudz agrāk, nekā tika ieviestas anketas.

Uzņēmumu reģistra datu bāzē iegūtie klientu reģistrācijas dokumenti pieteicējas rīcībā ir bijuši vēl pirms tika uzsāktas darījuma attiecības (grāmatvedības ārpakalpojumu sniegšana), jo pieteicēja arī sniedza klientu uzņēmumu reģistrācijas pakalpojumus.

[3.7] Pieteicēja 2018.gada 15.janvārī pārbaudīja patiesā labuma guvēju datus Uzņēmumu reģistrā, par ko klientu izpētes anketās tika izdarīts ieraksts *„15/01/2018 dati pārbaudīti UR. Bez izmaiņām"*. Minētie ieraksti apliecina, ka pieteicējas rīcībā esošā informācija par klientu patiesajiem labuma guvējiem nav mainījusies un atbilst Uzņēmumu reģistra datu bāzēs esošajai aktuālajai informācijai.

[3.8] Klientu patieso labuma guvēju dzimšanas datums, mēnesis un gads, personu apliecinošu dokumentu numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi, t.i., Novēršanas likuma 18.panta 2.punktā minētā informācija, tiek atspoguļota klientu patieso labuma guvēju personu identificējošos dokumentos, kuru kopijas pieteicēja uzglabā klientu lietās.

Klientu izpētes anketu vešana nav likuma prasība, likuma subjektiem ir rīcības brīvība pašiem noteikt veidu kā izpildīt likuma prasības.

[3.9] Nav skaidrs, kāpēc, dienesta ieskatā, visu klientu patieso labuma guvēju personu identifikācijas dokumentu kopijām bija jāatrodas lietā, ja pārbaudes laikā tās netika pieprasītas, jo pārbaudes laikā dokumenti tika pieprasīti izlases kārtībā. No deviņiem pieteicējas klientiem pases kopija tika pieprasīta vienai personai, kura vienlaikus ir patiesā labuma guvējs diviem pieteicējas klientiem.

Novēršanas likuma prasību izpildes pārbaudēs vienmēr tiek pieprasīti tikai atsevišķi dokumenti sapratīgā daudzumā, bet ne visi. Ja likuma subjekts nesniedz uzraugošajai iestādei pieprasītos dokumentus, šis fakts tiek atzīmēts pārbaudes aktā. Lietā esošajā pārbaudes aktā nav ziņu, ka pieteicēja nesniedza kādas no pieprasītajām klientu patieso labuma guvēju personas identifikācijas dokumentu kopijām.

[3.10] Pārbaudes dienā uz dienesta amatpersonas elektroniskā pasta adresi tika nosūtīti vairāki pārbaudes laikā pieprasītie dokumenti par klientu SIA /Nosaukums B/ tika nosūtīts 41 darījumu apliecinošs dokuments. Iepazīstoties ar lietas materiāliem, pieteicēja konstatēja, ka lietā atrodas tikai viens SIA /Nosaukums B/ rēķins no 41 iesniegtajiem. Šādi apstākļi uzskatāmi par pierādījumu viltojumu.

[3.11] Dienests 2018.gada 22.oktobrī lūdza uzrādīt pieteicējas pašas, nevis pieteicējas klientu, kā norādīts lēmumā, grāmatvedības dokumentus. Pieteicēja izpildīja dienesta pieprasījumu iesniegt konkrēti norādītus dokumentus. Vēlāk izrādījās, ka iesniegtie klientu darījumus apliecinošie dokumenti tika pievienoti lietai tikai daļēji.

Pēc pārbaudes pabeigšanas, acīmredzami, jau citas dienesta amatpersonas veica atkārtotu pārbaudi vai izvērtēšanu uz lietā esošajiem dokumentiem. Pieteicēja šajā procesā nepiedalījās.

Novēršanas likuma subjekti nevar būt vainojami situācijā, ja pārbaudes laikā dienests nav pieprasījis dokumentus pietiekamā daudzumā, lai patstāvīgi saprastu klienta darbības veidu, darījumu būtību un veikto pārskaitījumu mērķi. Vēl jo vairāk, ja dienesta darbinieki nav pievienojuši lietai visus iesniegtos dokumentus.

[3.12] Pieteicēja paskaidroja dienestam klientu darbības veidu, darījumu būtību un veikto pārskaitījumu mērķi divas reizes: piezīmēs pie pārbaudes akta un sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas iesniegumā. Pieteicējas skaidrojumi ir balstīti uz klientu darījumu uzraudzības pasākumiem, ko pieteicēja veica, sniedzot šiem klientiem grāmatvedības pakalpojumus.

Ja pieteicēja neveiktu klientu darījumu uzraudzību, nebūtu skaidrs, kā pieteicēja uzzināja informāciju par klienta darbības veidu, darījuma būtību, darījuma partneriem un veikto pārskaitījumu mērķiem.

Pieteicēja dokumentē klientu darījumu uzraudzības pasākumus ar atzīmēm klientu izpētes anketās. Saņemot dokumentus no klientiem, grāmatvedis ievada dokumentos uzrādīto informāciju grāmatvedības programmā un paralēli kontrolē, vai darījumi nav aizdomīgi. Pabeidzot datu ievadīšanu par konkrētu laika periodu, klientu izpētes anketā tiek veikts atbilstošs ieraksts.

[3.13] Ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem likuma subjekti sniedz tikai tad, ja darījumu izpētes rezultātā likuma subjektam pastāv pamatotas aizdomas, ka darījumos iesaistītie līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu.

Tā kā pieteicējas klienta SIA /Nosaukums H/ darījumu uzraudzības rezultātā pieteicējai nav radušās aizdomas un pieteicēja neuzskatīja, ka klienta darījumos iesaistītie līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu, pieteicējai nebija pienākuma sniegt ziņojumu par aizdomīgiem darījumiem.

[3.14] Novēršanas likuma 31.panta pirmās daļas 17.punkts, norāda uz to, ka likumdevējs saista darījuma aizdomīgumu nevis ar atbilstību noteiktām pazīmēm, bet ar darījuma izvērtēšanas rezultātā esošajām aizdomām.

Savukārt Novēršanas likuma 31.panta pirmās daļas 3.punkts skaidri norāda, ka ir svarīgs likuma subjekta vērtējums par darījuma aizdomīgumu.

Apstrīdēšanas iesniegumā pieteicēja detalizēti ir izklāstījusi savus secinājumus, kāpēc tā uzskata, ka minētie klienta maksājumi nav aizdomīgi. Pieteicējas secinājumi ir balstīti uz klientu uzraudzības pasākumiem, ko pieteicēja veica, sniedzot šim klientam grāmatvedības pakalpojums kopš 2014.gada. Savukārt dienests savus secinājumus balsta uz ļoti ierobežota informācijas apjoma. Dienesta lēmumos nav ziņu, kas apliecinātu, ka pieteicēja ir kļūdījusies savos secinājumos un nav pamanījusi noziedzīgas aktivitātes.

Likuma subjektiem ir jāuzmanās no nepamatotu ziņojumu sniegšanas, jo par nepamatoti sniegtiem ziņojumiem likuma subjektiem iestājas atbildība. Ziņu par finanšu darījumiem izpaušana, līdzekļu iesaldēšana, darījumu apturēšana vai citi izmeklēšanas pasākumi klientam var radīt ļoti nopietnus zaudējumus.

Finanšu izlūkošanas dienests, sniedzot atbildi uz pieteicējas iesniegumu, ir sniedzis atbildi, kas apstiprina to, ka dienests kļūdaini interpretē tiesību normas par ziņojumu sniegšanu par aizdomīgiem darījumiem.

[3.15] Lai personu sauktu pie administratīvās atbildības, viņa rīcībā ir jākonstatē un jāpierāda administratīvā pārkāpuma sastāvs, un tikai tad, ja administratīvā pārkāpuma sastāvs ir pierādīts, iestādei ir tiesības piemērot administratīvo sodu par konkrēto administratīvo pārkāpumu. Dienests nav pierādījis pieteicējas prettiesisku darbību vai bezdarbību.

Pārmestais pārkāpums attiecībā uz klientu darījumu uzraudzību ir balstīts uz ierobežota dokumentu apjoma, kas tika pievienots lietai. Ar lietā esošajiem darījumu attaisnojuma dokumentiem nemaz nav iespējams pamatoti spriest par klientu darījumu būtību.

Pārmestais pārkāpums attiecībā uz ziņošanu par aizdomīgiem darījumiem ir balstīts uz tiesību normu kļūdainu interpretāciju.

[3.16] Lēmums par sankciju piemērošanu ir satura izvēles administratīvais akts. Tas nozīmē, ka, konstatējot pierādītos pārkāpumus, dienestam ir jāizdara lietderības apsvērumi par to, vai lēmuma pieņemšana ir nepieciešama un gadījumā, ja ir, kurš no sankciju veidiem ir atbilstošākais un samērīgākais.

Pat, ja lietā būtu pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs, dienesta lēmums būtu atceļams, jo uzliktais naudas sods 1500 *euro* apmērā ir nesamērīgs un nav balstīts uz lietderības apsvērumiem.

[4] Dienests rakstveida paskaidrojumos tiesai pieteikumu neatzīst un lūdz tiesu to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem

argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[4.1] Lieta tika ierosināta uzsākot pieteicējas Novēršanas likuma prasību izpildes pārbaudi, par ko pieteicējai nosūtīta vēstule Nr.12.2-1/1625 „Par pārbaudes veikšanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā". Pēc pārbaudē konstatētajiem faktiem un pārkāpumiem tika sastādīts pārbaudes akts. Pieteicēja par to izteica savu viedokli, pieteicējas paskaidrojums tika izvērtēts sākotnējā lēmumā. Pieteicēja, apstrīdot sākotnējo lēmumu, apstrīdēšanas iesniegumā norādīja apstrīdēšanas motīvus un pamatojumu, tie kopsakarā ar lietas materiāliem tika vērtēti pārsūdzētajā lēmumā, tajā norādīti argumenti un paskaidrojumi Novēršanas likuma normu piemērošanai. Dienests arī nodrošinājis pieteicējai iespēju iepazīties ar lietas materiāliem. Tādējādi dienests izpildīja Administratīvā procesa likuma noteiktās prasības un ievēroja administratīvā procesa principus.

[4.2] Atbilstoši klienta SIA /Nosaukums I/ izpētes anketai darījuma attiecības ar šo klientu uzsāktas jau 2004.gadā. Turklāt saskaņā ar dienesta rīcībā esošo informāciju SIA /Nosaukums I/ 2017.gada 29.septembrī mainījās patiesais labuma guvējs. Taču klienta izpētes anketā nav dokumentēts minētais fakts un ailē „notikumi" norādīts: *„15/01/2018 Dati pārbaudīti UR. Bez izmaiņām."* un anketā ir norādīts, ka darījumu izpēte veikta 2017.gada martā, jūlijā un oktobrī. Tādejādi konstatējams, ka nav veikta klienta SIA /Nosaukums I/ izpēte pirms darījumu attiecību uzsākšanas un nav veikti izpētes pasākumi darījuma attiecību laikā, kā arī dokumentētas izmaiņas klienta patieso labuma guvēju sastāvā.

[4.3] Klientam SIA /Nosaukums F/ izpētes anketās ieraksts par datu pārbaudi Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmā vispār nav veikts.

[4.4] Izvērtējot klienta SIA /Nosaukums B/ bankas konta pārskatu, dienests pārbaudes laikā pieprasīja dokumentus par klienta saimniecisko darbību un veiktajiem darījumiem. Pieteicēja uz dienesta amatpersonas e-pastu nosūtīja rēķinu kopijas, bet pieteicēja nenosūtīja pārbaudei dienesta pieprasītos dokumentus, kuri norādīti konkrētu pārskaitījumu pamatojumos.

Klienta SIA /Nosaukums B/ izpētes anketas ailes klienta „notikumi" pēdējā ierakstā atzīmēts: „2018.g. marts. Izpētīti 2017.g. darījumi. Aizdomīgie darījumi nav konstatēti", kas apliecina, ka pieteicēja 2018.gada martā veica klienta 2017.gadā veikto darījumu izpēti, attiecīgi pieteicēja uz pārbaudes brīdi vispār nebija veikusi 2018.gadā veikto darījumu uzraudzību un attiecīgie dokumenti nebija izpētīti.

[4.5] Īpaši vērtējami apstākļi, ka pieteicēja iznomāja klientam juridisko adresi, kā arī klientam nebija saimnieciskās darbības veikšanas vietas. Pārskaitījumi veikti vienas dienas laikā un vienādās summās. Turklāt pārskaitījumu uz klientu kontu (kreditēšanas operāciju) pamatojumā norādīts darījumam neatbilstošs rēķins /Nosaukums C/ Nr.17T-009. Pārskaitījumu no klienta konta (debitēšanas operāciju) pamatojumā norādītais dokuments – līgums „/Nosaukums E/ 17/14/001 nu 2014.01.03" – netika iesniegts vai uzrādīts pārbaudei. Klientam SIA /Nosaukums C/ un darījumu dalībniekiem */Nosaukums D/* ir viens patiesais labuma guvējs.

[4.6] Pieteicējas neto apgrozījums nav vienīgais apstāklis, kurš ietekmē soda naudas apmēru. Dienests, nosakot soda naudas apmēru, ņēmis vērā Novēršanas likuma 77.panta trešajā daļā norādītos būtiskos apstākļus, kuri konstatējami lietā, proti, pārkāpuma smagumu, ilgumu un sistemātiskumu.

[5] 2020.gada 22.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemti pieteicējas paskaidrojumi, kuros papildus pieteikumā norādītajiem argumentiem norādīts turpmāk minētais.

[5.1] Pieteicēja dokumentē arī informāciju par patiesajam labuma guvējam piederošo pamatkapitāla daļu skaitu, un to, vai persona ir klienta uzņēmuma valdes loceklis. Papildus tam pieteicēja uzglabā arī saraksti ar klientiem, līgumus, kurus slēdz patiesā labuma guvēji, grāmatvedības reģistrus un konta izdrukas ar informāciju par ienākumu izmaksu no klienta uzņēmējiem to patiesā labuma guvējiem u.c. Katrs šāds dokuments vai tikšanās reize pastiprina pārliecību, ka patiesā labuma guvēji noskaidroti pareizi.

[5.2] Lai pārliecinātos par klienta veikto darījumu atbilstību norādītajai saimnieciskajai darbībai, pieteicēja ne tikai pārbauda klienta iesniegtos dokumentus, bet patstāvīgi iegūst un izvērtē arī publiski pieejamo informāciju par klienta darījumu partneriem.

[5.3] 2017.gada 29.septembrī SIA /Nosaukums I/ mainījās dalībnieks, ne patiesā labuma guvējs.

[5.4] Nepamatots ir apgalvojums, ka pieteicējas rīcībā nav dokumentu par klienta SIA /Nosaukums C/ un /Nosaukums G/un */Nosaukums D/* savstarpējām parādsaistībām. Izdrukas no klienta SIA /Nosaukums C/ grāmatvedības reģistra konta „Norēķini ar piegādātājiem" subkonta „/Nosaukums G/" un konta „Pircēju un pasūtītāju parādi" subkonta „/Nosaukums D/" izskaidro savstarpējo norēķinu vēsturi pārbaudāmajā periodā (*lietas 2.sējuma 36.-37.lapa*).

[5.5] Klienta darījumu vērtēšanai pieteicēja ņēma vērā arī dienesta pieminētos apstākļus (juridiskās adreses noma, attālināta pakalpojumu sniegšana), par ko liecina fakts, ka klientu anketās šie apstākļi ir izvērtēti. Taču uzsvaru pieteicēja liek uz darījumu faktisko būtību un norisi. Paši par sevi šādi apstākļi nav pietiekams pamats, lai uzskatītu klienta darījumus par aizdomīgiem.

[5.6] Klienta veikto pārskaitījumu formāla atbilstība klasifikatora pazīmei „FIX Nauda debitēta no konta tūlīt pēc tās kreditēšanas" ir apstākļu nejauša sakritība un, izvērtējot strīdus maksājumus kopsakarā ar visu iepriekš iegūto informāciju par klientu, nerodas pamats uzskatīt šos maksājumus par aizdomīgiem.

[6] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.^{1}panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot procesa dalībnieku lietā iesniegtos rakstveida paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[8] Dienests ir konstatējis, ka pieteicēja ir pārkāpusi Novēršanas likuma 37.^{2}panta prasības, proti, nav dokumentējusi patiesā labuma guvēja noskaidrošanas veidu un padziļinātas izpētes pasākumus.

Novēršanas likuma 11.^{1}panta pirmās daļas 4.punkts *(likuma redakcijā, kas bija spēkā strīdus periodā)* noteica, ka klienta izpētes pasākumi ir uz risku novērtējumu balstīts darbību kopums, kura ietvaros likuma subjekts pēc darījuma attiecību uzsākšanas veic to uzraudzību, tai skaitā pārbaudes, kas apstiprina, ka darījuma attiecību laikā slēgtie darījumi tiek veikti saskaņā ar likuma subjekta rīcībā esošo informāciju par klientu, tā saimniecisko darbību, risku profilu un līdzekļu izcelsmi.

Novēršanas likuma 11.^{1}panta piektā daļa paredzēja, ka likuma subjektam jāspēj pierādīt, ka klienta izpētes apjoms atbilst pastāvošajiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riskiem

Novēršanas likuma 20.panta pirmā daļa noteica, ka likuma subjekts pēc darījuma attiecību uzsākšanas vai veicot gadījuma rakstura darījumus, balstoties uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novērtējumu, pastāvīgi:

1) aktualizē informāciju par klienta saimniecisko vai personisko darbību

2) veic klienta darbību un darījumu uzraudzību, lai pārliecinātos, vai darījumi nav uzskatāmi par neparastiem vai aizdomīgiem.

Novēršanas likuma 18.panta trešā daļa noteic, ka likuma subjekts, izmantojot ziņas vai dokumentus no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra, noskaidro klienta patieso labuma guvēju. Papildus, balstoties uz risku novērtējumu, likuma subjekts noskaidro klienta patieso labuma guvēju vienā vai vairākos no šādiem veidiem:

1) saņemot klienta apstiprinātu paziņojumu par patieso labuma guvēju;

2) izmantojot ziņas vai dokumentus no Latvijas Republikas vai ārvalsts informācijas sistēmām;

3) patstāvīgi noskaidrojot patieso labuma guvēju, ja ziņas par to nevar iegūt citādi.

Savukārt Novēršanas likuma 22.panta pirmās daļas 2.punkts paredzēja, ka klienta padziļināta izpēte ir uz risku novērtējumu balstītas darbības, kas tiek veiktas papildus klienta izpētei, tai skaitā, lai nodrošinātu klienta veikto darījumu pastiprinātu uzraudzību.

Novēršanas likuma 37.^{2}pants noteic, ka likuma subjekts dokumentē klienta izpētes pasākumus, kā arī informāciju par visiem klienta veiktajiem un saņemtajiem maksājumiem un pēc uzraudzības un kontroles institūcijas vai Finanšu izlūkošanas dienesta pieprasījuma tajā noteiktajā termiņā uzrāda šos dokumentus likuma subjekta uzraudzības un kontroles institūcijai vai iesniedz šo dokumentu kopijas Finanšu izlūkošanas dienestam.

No minētajām tiesību normām ir secināms, ka likuma subjektam, veicot klienta izpēti, cita starpā ir pienākums dokumentēt klienta izpētes pasākumus, kas ietver arī patiesā labuma guvēja noskaidrošanas veidu. Lietā esošajās klienta izpētes anketās nav norādīts, kādā veidā ir gūta informācija par pieteicējas klienta patiesā labuma guvējiem, kā arī anketām nav pievienoti dokumenti, kas apliecina informācijas avotu. Anketas ieraksts, ka „dati ir pārbaudīti UR. Bez izmaiņām" nenorāda uz to, kāda informācija ir iegūta – dalībnieku reģistrācijas dokumenti, statūti, dibināšanas līgums u.c..

Minētais liedz konstatēt vai un kā pieteicēja veikusi klientu padziļināto izpēti, vai klientu izpētes anketās norādītā informācija, tai skaitā par klientu darbības veidu, atbilst patiesībai, tādējādi nav iespējams arī pārliecināties par to, vai darījumi nav uzskatāmi par neparastiem vai aizdomīgiem. Arī tiesai pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecina apgalvojumus par klientu izpētes pasākumu dokumentēšanu.

[9] Dienests konstatējis, ka pieteicēja ir izdarījusi Novēršanas likuma 11.^{1}panta pirmās daļas 4.punktā, 20.panta pirmajā daļā, 22.panta pirmās daļas 2.punktā un 30.panta pirmās daļas 1.punktā paredzēto pārkāpumu.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja sniedz grāmatvedības ārpakalpojumu SIA /Nosaukums C/ un SIA /Nosaukums B/. Tāpat nav strīda par to, ka SIA /Nosaukums B/ saņem naudas līdzekļu pārskaitījumus no personām, kuras reģistrētas Apvienotajos Arābu Emirātos, Vācijā, Singapūrā, Lielbritānija un Lietuvā, savukārt klienti veikuši pārskaitījumus personām, kuras reģistrētas Ukrainā, Lielbritānijā un Nīderlandē.

Pārbaudē dienests konstatējis, ka 2018.gada 16.janvārī */Nosaukums D/* (Lielbritānija), veikusi naudas līdzekļu pārskaitījumu uz SIA /Nosaukums C/ kontu Nr.LV47AIZK0000010375702 17 000 *euro* apmērā, kā pamatojumu norādot „Payment for invoice /Nosaukums C/17T-009 for customs brokerage services". Tai pašā dienā SIA /Nosaukums C/ no minētā konta veiksi pārskaitījumu 17 000 *euro* uz /Nosaukums G/ bankas kontu, kā pamatojumu norādot „Maksājums pēc līguma /Nosaukums E/ 17/14/001 nu 2014.01.03".

2018.gada 22.janvārī /Nosaukums D/ (Lielbritānija) veikusi naudas pārskaitījumu uz SIA /Nosaukums C/ kontu NR.LV47AIZK0000010375702 20 000 *euro* apmērā, kā pamatojumu norādot „Payment for invoices /Nosaukums C/17-009 for customs brokerage services. Tai pašā dienā SIA /Nosaukums C/ no minētā konta veikusi pārskaitījumu 20 000 *euro* apmērā uz /Nosaukums G/ bankas kontu, kā pamatojumu norādot „Maksājums pēc līguma /Nosaukums E/ 17/14/001 nu 2014.01.03".

2018.gada 8.februārī /Nosaukums D/ (Lielbritānija) veikusi naudas pārskaitījumu uz SIA /Nosaukums C/ kontu NR.LV47AIZK0000010375702 13 550 *euro* apmērā, kā pamatojumu norādot „Payment for invoice/Nosaukums C/17T-009 for customs brokerage services". Tai pašā dienā SIA /Nosaukums C/ no minētā konta veikusi pārskaitījumu 13 550 *euro* apmērā uz /Nosaukums G/ bankas kontu, kā pamatojumu norādot „Maksājums pēc līguma /Nosaukums E/ 17/14/001 nu 2014.01.03".

Dienests pieteicējai pieprasījis uzrādīt minētajos maksājumu pamatojumos norādītos dokumnetus. Pieteicēja dienestam iesniegusi rēķinu /Nosaukums C/ Nr.17T-009 par summu 10 500 *euro*, kurā norādīts „Muitošanas pakalpojumi 2017.01.01-2017.05.31/For customs brokerage services period 2017.01.01-2017.05.31" un rēķinu /Nosaukums C/ Nr.16T-014 par summu 124 200 *euro*, kurā norādīts „Muitošanas pakalpojumi 2016.01.01-2016.12.31/For brokerage services period 2016.01.01-2016.12.31".

Pieteicēja pārbaudei iesniegusi arī /Nosaukums G/ 2017.gada 14.augusta rēķinu Nr.17-221 par summu 101 300 *euro* un 2017.gada 31.augusta rēķinu Nr.17-241 par summu 67 600 *euro*, kuri izrakstīti SIA /Nosaukums C/.

Minētie rēķini nav norādīti iepriekš uzskaitītajos maksājumu pamatojumos, tāpat neatbilst arī veikto maksājumu summmas, tādējādi dienests pamatoti secinājis, ka nav konstatējama minēto attaisnojuma dokumentu saistība ar konta izdruku maksājumu mērķos norādītajiem dokumentiem, proti, pieteicēja pārbaudei nav iesniegusi maksājumu attaisnojuma dokumentus, kā arī nav iespējams noskaidrot minēto darījumu ar /Nosaukums D/ būtību un tiesisko pamatu.

Pieteicēja norādījusi, ka dienests lietai nepievienoja visus iesniegtos dokumentus, taču dienests ir norādījis, ka pieteicēja nav iesniegusi pieprasītos dokumentus, kas bija norādīti bankas pārskaitījumu maksājumu pamatojumā, tādējādi secināms, ka pieteicējas iesniegtie dokumenti neattiecās uz konkrētajiem strīda maksājumiem.

Pieteicēja ne dienestam, ne tiesai nav iesniegusi maksājuma mērķī norādīto līgumu /Nosaukums E/ 17/14/001 nu 2014.01.03, tādējādi nav iespējams izsekot darījumu norisei, noskaidrot naudas pārskaitījumu mērķi un tiesisko pamatojumu. Arī apstāklis, ka naudas saņemšana un tālāka pārskaitīšana notikusi vienas dienas ietvaros, kā arī ir saņemta un pārskaitīta identiska summa, ir apšaubāms, ka SIA /Nosaukums C/ veic reālu saimniecisko darbību, jo darījumi notikuši bez peļņas.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 22.^{2}panta trešajā daļā noteiktas darījuma aizdomīguma pazīmes nodokļu jomā, un tās ir šādas :

1) privātpersona deklarē ienākumus, ieņēmumus, uzkrājumus, īpašumus vai to vērtības maiņas ar aizdomīgu izcelsmi;

2) šim klientam neraksturīgi liels darījuma apjoms;

3) ienākošie darījumi veido daudzas mazas summas, bet izejošie ir par lielām summām;

4) nekustamā īpašuma iegāde par acīmredzamu neatbilstošu cenu;

5) darījumam nav acīmredzama likumīga nolūka (vai saistības ar personisko vai biznesa darbību);

6) darījumā izmantots viltots dokuments;

7) aizdomīgs darījums ar elektronisko naudu;

8) nauda tiek debetēta no konta tūlīt pēc tā kreditēšanas;

9) privātpersona vienā vai vairākos darījumos skaidrā naudā iegulda komercsabiedrībā, izmaksā, aizdod vai aizņemas no citas privātpersonas 60 000 *euro* vai vairāk;

10) izvairīšanās no nodokļu nomaksas;

11) uzkrītošas izmaiņas konta bilancē (palielināta apgrozība u.c.);

12) klientam ir pārmērīgi liels kontu skaits;

13) konta apgrozījums pārsvarā sastāv no skaidras naudas operācijām;

14) konts ir tālu no klienta rezidences;

15) klients darbojas kā aizsegs citas personas darījumam;

16) darījums ir klientam netipisks;

17) klients veic sarežģītus vai neparastus darījumus (kuriem pašiem vai atsevišķiem to noteikumiem nav skaidri saprotama ekonomiskā vai juridiskā mērķa);

18) neskaidra darījumā izmantoto līdzekļu izcelsme.

Tādējādi apstāklis, ka vienas dienas ietvaros saņemtie naudas līdzekļi ir pārskaitīti tālāk, atbilst vienai no aizdomīgu darījumu pazīmēm.

Novēršanas likuma 30.panta pirmās daļas 1.punkts, noteica, ka likuma subjektam ir pienākums nekavējoties ziņot Kontroles dienestam par katru neparastu vai aizdomīgu darījumu. Ziņošanas pienākums attiecas arī uz līdzekļiem, kas rada aizdomas, ka tie tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu, bet vēl nav iesaistīti darījumā vai tā mēģinājumā.

Novēršanas likuma 1.panta 17.punkts noteic, ka aizdomīgs darījums ir darījums, kas rada aizdomas, ka tajā iesaistītie līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu.

Novēršanas likuma 20.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka likuma subjekts pēc darījuma attiecību uzsākšanas vai veicot gadījuma rakstura darījumus, balstoties uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku novērtējumu, pastāvīgi veic klienta darbību un darījumu uzraudzību, lai pārliecinātos, vai darījumi nav uzskatāmi par neparastiem vai aizdomīgiem.

Ievērojot to, ka pieteicējas klients ir veicis naudas līdzekļu debitēšanu no konta tiklīdz ir notikusi to kreditēšana un minētais ir viena no aizdomīgu darījumu pazīmēm, pieteicējai par to bija pienākums ziņot. Tas, vai darījums ir neparasts vai aizdomīgs, ir novērtējams objektīvi, nevis no likuma subjekta vērtējuma veidokļa. Pretējā gadījumā - ja ziņošanas pienākums iestātos vienīgi tad, kad pats likuma subjekts saskatītu šādu nepieciešamību, - minētās likuma normas nebūtu piemērojamas un kļūtu bezmērķīgas. Līdz ar to pārkāpuma konstatēšanai nav izšķirošas nozīmes pieteikumā uzsvērtajam apstāklim, ka pieteicēja neziņoja par darījumiem tādēļ, ka neuzskatīja tos par aizdomīgiem vai neparastiem, jo izpētot darījumus neradās aizdomas, ka darījumos iesaistītie naudas līdzekļi iegūti noziedzīgā ceļā vai saistīti ar terorisma finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst par pamatotu dienesta secinājumu par to, ka pieteicēja, neziņojot par aizdomīgu darījumu, ir pārkāpusi Novēršanas likuma 20.panta pirmās daļas 2.punkta un 30.panta pirmās daļas 1.punkta prasības.

[10] Attiecībā uz Novēršanas likuma 11.[1]panta pirmās daļas 4.punkta pārkapumu tiesa konstatē turpmāk minēto.

Novēršanas likuma 11.[1] panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka klienta izpētes pasākumi ir uz risku novērtējumu balstīts darbību kopums, kura ietvaros likuma subjekts pēc darījuma attiecību uzsākšanas veic to uzraudzību, tai skaitā pārbaudes, kas apstiprina, ka darījuma attiecību laikā slēgtie darījumi tiek veikti saskaņā ar likuma subjekta rīcībā esošo informāciju par klientu, tā saimniecisko darbību, risku profilu un līdzekļu izcelsmi.

Minētā tiesību norma uzliek pienākumu likuma subjektam veikt klienta izpēti pēc darījuma attiecību uzsākšanas. Pieteicēja darījuma attiecības ar SIA /Nosaukums B/ uzsākusi 2015.gadā, kas izriet no paskaidrojuma pie pārbaudes akta un minētā klienta izpētes anketas *(lietas 1.sējuma 111.lapa)*, bet klienta izpētes anketā *(lietas 1.sējuma 116., 117.lapa)* norādīts, ka 2018.gada 15.janvārī dati pārbaudīti UR.Bez izmaiņām. Pirms minētā datuma nav veiktu ierakstu pat to, kādi pasākumi veikti klienta izpētē un patiesā labuma guvēja noskaidrošanā.

Arī attiecībā uz citiem pieteicējas klientiem ir konstatējami identiski apstākļi. Pieteicēja norādījusi, ka anketas ieviestas vēlāk, taču Novēršanas likums pieņemts vēl pirms pieteicējas darījumu uzsākšanas ar konkrētajiem klientiem, tādējādi pieteicējai arī pirms anketu ieviešanas bija jāveic un jādokumentē klientu izpētes pasākumi.

Ievērojot minēto ir konstatējams Novēršanas likuma 11.[1] panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpums.

[11] Novēršanas likuma 22.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka klienta padziļināta izpēte ir uz risku novērtējumu balstītas darbības, kas tiek veiktas papildus klienta izpētei, tai skaitā, lai nodrošinātu klienta veikto darījumu pastiprinātu uzraudzību.

No lietā esošajiem materiāliem nav konstatējams, ka pieteicēja būtu veikusi klientu padziļinātu izpēti, jo izpētes pasākumi nav atbilstoši dokumnetēti, tādējādi, ja tie ir notikuši, tam nav dokumnetāls apstiprinājums. Tāpat par klientu SIA /Nosaukums B/ esošie dokumenti nenodrošina iespēju izsekot veiktajiem darījumiem un noskaidrot naudas pārskaitījumu mērķi un būtību, tādējādi atzītams, ka nav nodrošināta arī klienta padziļināta izpēte atbilstoši likuma prasībām.

Ievērojot minēto dienests pamatoti konstatējis arī minētās tiesību normas pārkāpumu.

[12] Saskaņā ar Novēršanas likuma 78.panta pirmo daļu par normatīvo aktu pārkāpumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā, tai skaitā attiecībā uz klienta izpēti, darījuma attiecību un darījumu uzraudzību, ziņošanu par neparastiem un aizdomīgiem darījumiem, informācijas sniegšanu uzraudzības un kontroles institūcijai vai Kontroles dienestam, atturēšanos no darījuma veikšanas, līdzekļu iesaldēšanu, iekšējās kontroles sistēmu, informācijas glabāšanu un iznīcināšanu, kā arī par Regulas Nr. 2015/847 pārkāpumu likuma subjektam var piemērot šādas sankcijas:

1) izteikt publisku paziņojumu, norādot par pārkāpumu atbildīgo personu un pārkāpuma būtību;

2) izteikt brīdinājumu;

3) uzlikt par pārkāpumu atbildīgajai personai (fiziskajai vai juridiskajai) soda naudu līdz 1 000 000 *euro*;

4) apturēt vai pārtraukt darbību, tai skaitā apturēt vai anulēt licenci (sertifikātu) vai anulēt ierakstu attiecīgā reģistrā;

5) noteikt pagaidu aizliegumu par pārkāpumu atbildīgajai personai pildīt tai likuma subjekta noteiktos pienākumus;

6) pienākumu veikt noteiktu rīcību vai atturēties no tās;

7) uzlikt par pienākumu likuma subjektam atcelt par pārkāpumu atbildīgo personu no amata.

Pieteicējai par neziņošanu par aizdomīgiem darījumiem, par klirntu izpētes pasākumu nedokumnetēšanu un klientu darījumu kontroles nenodrošināšanu piemērots sods 1500 *euro* apmērā.

Pieteicēja minēto sodu uzskata par nesamērīgu, norādot, ka nav ņemts vērā pieteicējas finansiālais stāvoklis, proti, ka pēdējos divus gadus pieteicēja strādā bez peļņas un tās apgrozījums 2018.gadā bijis vien 7550 *euro*.

Dienests, nosakot soda apmēru, ir izvērtējis pārkāpuma raksturu, proti, to, ka pieteicēja ilgstoši ir bijusi nevērīga pret Novēršanas likumā ietverto prasību ievērošanu, radot iespēju nodokļu sistēmu izmantot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas nolūkiem, kas ir uzskatāms par būtisku apdraudējumu visas sabiedrības interesēm, kā arī valsts finansiālai stabilitātei un sociālai drošībai.

Novēršanas likuma 77.panta trešā daļa noteic, ka uzraudzības un kontroles institūcija, atbilstoši šā panta pirmajai daļai nosakot sankciju vai uzraudzības pasākumu veidu un apmēru, ņem vērā visus būtiskos apstākļus, tostarp:

1) pārkāpuma smagumu, ilgumu un sistemātiskumu;

2) fiziskās vai juridiskās personas atbildības pakāpi;

3) fiziskās vai juridiskās personas finansiālo stāvokli (atbildīgās fiziskās personas gada ienākumu apmēru vai atbildīgās juridiskās personas kopējo gada apgrozījumu un citus finansiālo stāvokli ietekmējošos faktorus);

4) fiziskās vai juridiskās personas pārkāpuma rezultātā iegūto peļņu, ciktāl to var aprēķināt;

5) pārkāpuma radītos zaudējumus trešajām personām, ciktāl tos var noteikt;

6) to, cik lielā mērā pie atbildības sauktā fiziskā vai juridiskā persona sadarbojas ar uzraudzības un kontroles institūciju;

7) fiziskās vai juridiskās personas iepriekš izdarītos pārkāpumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas un starptautisko vai nacionālo sankciju jomā.

Minētajā tiesību normā nav paredzēts, ka, nosakot sankciju, dienestam jāvērtē likuma subjektu peļņa, savukārt finansiālo stāvokli un gada apgrozījumu dienests ir vērtējis.

Ievērojot minēto uzliktā soda nauda 1500 *euro* apmērā nav uzskatāma par nesamērīgi lielu samērojot izdarīto pārkāpumu, sabiedrības intereses un pieteicējas tiesību ierobežojumu. Turklāt, ievērojot to, ka maksimālā soda nauda ir 1 000 000 *euro*, piemērotā soda nauda ir niecīga, ievērojot konkrētās lietas apstākļus.

[13] Vērtējot pieteicējas argumentus par dienesta pieļautiem procesuāliem pārkāpumiem lēmuma pieņemšanā, tiesa konstatē turpmāk minēto.

Pieteicēja norāda uz to, ka nav bijusi informēta par administratīvā procesa uzsākšanu, dienests nav uzklausījis pieteicēju atbilstoši Administratīvā procesa likumuma noteikumiem.

No lietā esošajiem materiāliem konstatējams, ka dienests pieteicējai 2018.gada 12.oktobrī nosūtīja vēstuli Nr.12.2-1/1625 par pārbaudes veikšaanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā *(lietas 1.sējuma 109., 110.lapa)*.

Par pārbaudē konstatētajiem faktiem un pārkāpumiem sastādīts pārbaudes akts Nr.12.2/193 *(lietas 1.sējuma 98.-108. lapa)*.

Par minēto aktu pieteicēja iesniedza paskaidrojumus *(lietas 1.sējuma 111.-115.lapa)* , norādot savu viedokli un argumentus, kuri tika izvērtēti, pieņemot sākotnējo lēmumu.

Apstrīdot sākotnējo lēmumu, pieteicēja sūdzībā izteica papildus argumentus un viedokli, kas tika izvērtēts, izskatot sūdzību par sākotnējo lēmumu *(lietas 1.sējuma 91.-97.lapa)*.

Novēršanas likuma 82.panta ceturtā daļa noteic, ka lēmumu par sankciju piemērošanu uzraudzības un kontroles institūcija pieņem divu gadu laikā no lietas ierosināšanas dienas.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa nekonstatē procesuālus pārkāpumus lēmuma pieņemšanas laikā, pieteicējai ir nodrošinātas uzklausīšanas tiesības, kā arī nav konstatējams, ka pieteicēja nebūtu informēta par administratīvo procesu. Turklāt nav pamatots pieteicējas minētais, ka pārbaudes aktā nebija konstatēti pārkāpumi, jo par tiem pieteicēja sniedza paskaidrojumus. Tāpat tiesa konstatē, ka pieteicēja pieteikumā tiesai ir izteikusi tos pašus argumentus, kādi bija izteikti sūdzībā par sākotnējo lēmumu un dienests tos ir detalizēti izvērtējis, tādējādi arī nav konstatējams, ka kāds pieteicējas arguments nebūtu vērtēts.

Līdz ar to tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2019.gada 12.jūnija lēmuma Nr.30.3-22.11/2793 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A. Tauriņa